

تقارک

نیاز اقتصاد ایران

میر کاظمی از اهداف بودجه ۱۴۰۱ گفت
تورم تک‌رقمی با جلوگیری
از خلق پول

صفحه ۲

صفحه ۲

یادداشت - ۱

توافق بر روی عدم توافق

هنری کیسینجر سیاستمدار کهنه کار امریکایی، اظهار نظر جالبی در حوزه مسائل پیچیده دیپلماتی مطرح می‌کند که به نوعی می‌توان از آن برای شرایطی که طرف‌های گفت‌وگو کننده هیچ نقطه اشتراکی با هم احساس نمی‌کنند، بهره برد.

محسن جلیلودن

کیسینجر می‌گوید: «زمانی که کشورها هیچ توافقی ندارند، می‌توانند بر روی این موضوع که هیچ توافقی با هم ندارند، توافق کنند.» ۸ آذرماه موعدهای رسمی آغاز مذاکرات هسته‌ای ایران با کشورهای ۴+۱ آمریکا است و دو طرف پذیرفته‌اند که گفت‌وگوهای چند جانبه را برای دستیابی به توافق آغاز کنند. در این میان بسیاری از تحلیلگران به دنبال یافتن نشانه‌هایی هستند تا از طریق آن بتوانند، تصویری از چشم‌انداز احتمالی مذاکرات به دست آورند.

به‌طور کلی ایران ۳ خواسته اصلی را برای دستیابی به هر توافقی مطرح کرده است؛ نخست، رفع تحریم‌ها، دوم ارایه تضمین امریکادر خصوص عدم خروج از توافق و نهایتاً اینکه ایران تداوم برنامه‌های هسته‌ای‌اش را به‌طور کامل پیگیری کند. در مقابل این مطالبات ایرانیان، امریکایی‌ها اشاره می‌کنند، هیچ کدام از این مطالبات شدنی نیستند. در وهله نخست، امریکا معتقد است که رفع کامل تحریم‌های اقتصادی ممکن نیست، چرا که برخی تحریم‌ها، تحریم‌های کنگره است و از تباطی با دولت ندارد، ضمن اینکه برخی تحریم‌ها اساساً ربطی به تحریم‌های هسته‌ای ندارند. موضوع ارایه تضمین‌های لازم برای عدم خروج امریکا از برنامه نیز امکان اجرایی شدن ندارد. چرا که موضوع قرار نیست در مجلس دو کشور تأیید شود. ایران اگر می‌خواهد یک توافق بلندمدت داشته باشد، باید به گونه‌ای توافق کند که کنگره امریکان را تأیید کند. این روند نیز قرار نیست، اجرایی شود چرا که نه دولت ایران قرار است لایحه‌ای را در خصوص توافق راهی بهارستان کند و نه کنگره و سنای امریکا حاضر هستند، توافق بایدن را تأیید کنند. نهایتاً بالاترین نوع نظارت‌های هسته‌ای نیز از سوی آژانس در حال اعمال است.

البته برخی معتقدند، مطالباتی که ایران مطرح کرده است به عنوان مطالبات حد اکثری ارایه شده تا نهایتاً ایران بتواند بر روی برخی حداقل‌ها با طرف مقابل توافق کند. در این میان بحثی در رسانه‌های بین‌المللی در خصوص احتمال دستیابی دو طرف به نوع خاصی از توافق موقت دست پیدا کنند. امریکا می‌گوید، ایران فعلاً برنامه هسته‌ای خود را متوقف کند و فریز کند و بازرسی‌های آژانس را بی‌بیزد تا امریکا بتواند در چرخه‌های تازه‌ای به روی اقتصاد ایران باز کند. به عنوان نمونه دارای‌های مسدودی ایران در سایر کشورها چون کره جنوبی، عراق و... آزاد شود و برخی معافیت‌ها بر سر صادرات نفتی ایران اعمال شود. اینکه آیا دو طرف بر روی توافق موقت به نتیجه می‌رسند یا نه نیازمند داده‌های اطلاعاتی بیشتر و تحولات آینده است.

اما باید توجه داشت که ایجاد هر نوع تاپو در خصوص موضوع مذاکرات ممکن است در آینده مشکلاتی ایجاد کند. در مسیر تاریخ در زمان ملی شدن صنعت نفت و در شرایطی که بانک جهانی، پیشنهاد فروش نفت ایران به صورت ۵۰-۵۰٪ مطرح کرده بود، دکتر محمد مصدق به این دلیل که موضوع ملی شدن صنعت نفت را به عنوان یک مطالبه ملی و شعار بنیادین مطرح کرده بود، نتوانست موضوع را پیگیری کند. منظورم از بیان این مثال تاریخی این است که این موضوع را یادآور شوم که در جریان گفت‌وگوهای دیپلماتیک، ایجاد هر نوع تاپو می‌تواند کشور را از دستیابی به منافع بنیادین خود محروم سازد. پیش از این تبدیل کردن برنامه یک تک تاپو، باعث شد شرایطی ایجاد شود تا عده‌ای متوای برجام را دنبال کنند، اما نام آن را نبرند. در اجلاس آتی آژانس که دو هفته بعد از حضور گروهی به ایران قرار است برگزار شود، چنانچه آژانس موضعی علیه ایران اعمال کند، کل مذاکرات زیر سوال خواهد رفت.

بنابراین از منظری خاص طرف مقابل در بازی شطرنج با ایران اچمز شده است، چرا که ایران با سرعت در حال افزودن بر توانایی‌های هسته‌ای خود است. اما در نقطه مقابل، ایران نیز از منظر اقتصادی تحت فشار شدیدی قرار دارد. اینکه نرخ برابری در ایران به محدوده ۱۸۵ تا ۱۹۰ میلیونی رسیده است، بیانگر وجود دامنه وسیعی از مشکلات اقتصادی در کشورمان است. این روند ایران را به نتیجه می‌رساند که به فکر دستیابی به یک نقطه مشترک باشد.

همان‌طور که کیسینجر سال‌های قبل اشاره کرده که در برهه‌هایی که هیچ موضوعی برای توافق وجود ندارد، دو طرف می‌توانند بر روی این نکته که هیچ توافقی با هم ندارند، توافق کنند.

مرکز آمار تورم آبان ماه را ۴۴.۴ درصد اعلام کرد

کاهش یک درصدی تورم

تورم ۶۰ درصدی خوراکی‌ها
نشان دهنده فشار سنگین هزینه خانوار در یک سال اخیر است

صفحه ۲

عضو کمیسیون برنامه و بودجه شورای شهر تهران از دستور ویسی جمهوری خیر داد

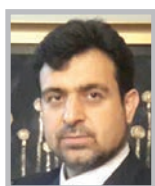
«تئاتر نفت» با «واگن مترو»

صفحه ۲

یادداشت - ۴

تغییر روند برای جذب سرمایه گذاری

خودناچار به یافتن راهکار دیگری است. گمان می‌کنم تمام کارشناسان اقتصادی، راهکار تأمین مالی و جبران ۵۰۰ همت (هزار میلیارد تومان) کسری بودجه در کوتاه‌مدت را اوراق بدهی می‌دانند. البته سازوکارهای انتشار اوراق مطلوب نیست و باید نظم و انضباط مشخصی داشته باشد که بدون آسیب زدن به دیگر بازار بتوان از کار کردهای آن بهره برد. طبق مصوبه شورای پول و اعتبار، ۲ درصد از منابع سپرده‌های بانکی باید به اوراق بدهی اختصاص پیدا کند که ضمن ایجاد دیگر شرایط اگر این مقدار به ۵ درصد افزایش پیدا کند، بسیاری از مشکلات در فروش و همچنین انتشار اوراق حل خواهد شد. همچنین باید به سیستم بانکی اجازه دهند که ۵ درصد از سپرده‌های بانکی را صرف اوراق بدهی کنند. این ۵ درصد از منابع با احتساب ۴ هزار همتی که سپرده ریالی بانکی است، می‌تواند حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی جذب کند و با این مقدار بخش قابل توجهی از کسری کوتاه‌مدت مقدور نیست و دولت برای حل معضل فعلی

احمد شابیانی

دولت با کسری بودجه مواجه بوده و برای حل این موضوع دو راهکار کوتاه و بلندمدت وجود دارد. اقداماتی همچون اخذ مالیات از افرادی که فرار مالیاتی دارند، افزایش قیمت حامل‌های انرژی و کنترل هزینه و مدیریت منابع می‌تواند منجر شود تا کشور درآمدی پایدار و بدون آسیب به بدنه اقتصاد داشته باشد اما این موارد در کوتاه‌مدت به ثمر نمی‌رسد و نیازمند برنامه‌های مدون در طولانی مدت است.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۳

مذاکره برای بدل شدن به هاب جهانی غذا

مؤدع رسمی آغاز مذاکرات هسته‌ای ایران با کشورهای ۴+۱ و امریکا محسوب می‌شود، کشورمان در آستانه یکی دیگر از رخدادهای مهم و سرنوشت‌ساز اقتصادی قرار دارد که در صورت وقوع، ایران را بدل به یکی از ۱۰ هاب مهم بین‌المللی کشاورزی و غذا در سطح جهان می‌سازد. ایده‌ای که می‌تواند ایران را به کانون تحولات مرتبط با تولید، تجارت و صادرات طیف وسیعی از محصولات کشاورزی، صنایع غذایی و... بدل سازد. مانند سازمان ملل متحد که ساختاری برای بررسی مباحث سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و... مرتبط با دولت‌ها است، فعالان اقتصادی بخش خصوصی در سطح بین‌المللی از ساختاری برخوردارند که مجموعه تحولات مرتبط با موضوعات تجاری و اقتصادی را در سطح بین‌الملل ساماندهی می‌کند. IICC (اتاق بازرگانی بین‌المللی به دنبال ایجاد هاب‌هایی بین‌المللی در حوزه محصولات کشاورزی و غذا هستند تا از طریق آنها بتوان سطح امنیت غذایی را به طور جامع در مناطق مختلف جهان ارتقا داد. در این میان همزمان با ۸ آذر ماه که

محسن امینتی

بر اساس تعریفی که سازمان ملل متحد در خصوص امنیت غذایی ارائه کرده، امنیت غذایی در واقع دسترسی مجموعه انسان‌ها به غذای کافی، سالم و ارزان برای داشتن یک جسم سالم است. طبق این تعریف دسترسی جامع مختلف به غذا، موجود بودن غذا و یابردی در دریافت غذا ۳ رکن اصلی امنیت غذایی است. مطابق این تعریف که در سال ۸۶ میلادی ارایه شده، سازمان ملل متحد برنامه‌ریزی برای دریافت غذا را یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها در مسیر بهبود شاخص‌های رشد جوامع معرفی می‌کند. مطابق این دستور کار نهاد‌های مهم بین‌المللی به دنبال ایجاد هاب‌هایی بین‌المللی در حوزه محصولات کشاورزی و غذا هستند تا از طریق آنها بتوان سطح امنیت غذایی را به طور جامع در مناطق مختلف جهان ارتقا داد. در این میان همزمان با ۸ آذر ماه که

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۲

ارتقای سطح تحلیل مردم در بورس

به‌طور کلی ۸۰ درصد سود خالص بازار سرمایه کشور بر اساس رویکرد مشاوران بورس ۲۰۲۰ شرکت است. در ماه گذشته نیز همچنان ۲۰۲۰ شرکت، ۸۰ درصد سود را در فعل و انفعالات مالی بازار سرمایه بر عهده برد. در این میان برخی اشاره می‌کنند

محمدحسین ادیبی

لیدرها بازار مدام تغییر می‌کنند و در حال دگرگونی هستند. با مرور اعداد و ارقام باید دید آیا این اظهار نظر درست است یا نه؟ بازار بورس ایران در روزهای اخیر دچار یک تحول بزرگ شده است، چرا که سود این ۲۰۲۰ شرکت در روزهای اخیر از ۸۰ درصد به حدود ۳۰ درصد رسیده است. بنابراین ایده تغییر لیدرها بازار ایده درستی است. ۲۰ شرکتی که لیدر بودند و ۸۰ درصد سود خالص بورس را برداشت می‌کردند دچار کاهش سود شده‌اند و شرایط تازه‌ای را در آستانه تجربه می‌کنند. برای تحلیل درست وضعیت یک شرکت باید دید چه سهمی از فروش را داشته است. این ۲۰ شرکت که سودهای کلان برداشت می‌کنند، ۴۲ درصد فروش بورس را داشته‌اند. بنابراین این روند نشان دهنده این است که سهامداران به فروش توجه می‌کنند. این موضوع گواه این واقعیت است که سهامداران ایرانی، با بورس عالم‌باز برخورد می‌کنند. این موضوع و این اعداد و ارقام پیام مهمی در بطن خود دارد و آن اینکه ایرانیان در خرید سهام، دارای تحلیل‌های جالبی شده‌اند و این تحلیل‌هایش می‌روند اما نکته بسیار جالب‌تری در خصوص نحوه برخورد سهامداران ایرانی طی یک هفته گذشته در خرید سهام نرخ داده که احساس احترام فراوانی را در مخاطب ایجاد می‌کند. توجه کنید این ۲۰ شرکت، ۸۹ درصد خالص دارای بورس را داشته‌اند و در عین حال همین شرکت‌ها ۴۲ درصد فروش کلی سهام در بورس را داشته‌اند. یعنی مردم سهامی را می‌خرند که به واقع سودده هستند و پول دارند. شرکت‌های پول‌دار چطور تعریف می‌شوند؟ این شرکت‌ها یک کلمه فبر اساس بدهی جاری و از سوی دیگر بر اساس دارایی جاری تحلیل می‌شوند. اینکه چقدر به بانک بدهی دارند (بدهی) و چقدر کالا دارند و چقدر در بانک دارند. (دارایی) البته املاک و دارایی‌های ملکی در این معادله جایگاهی ندارند. در بورس این اتفاق رخ داده که شرکت‌های به‌واقع پول‌دار، ۲۰ شرکت هستند که ۸۹ درصد سود بورس را دارند. مردم این گزارش‌ها را شناسایی کرده‌اند و سرمایه‌گذاری‌های خود را حول محور این شرکت‌ها ساماندهی می‌کنند این سهام‌رامی‌خیزان در آن سرمایه‌گذاری می‌کنند و واقع آن است که این حرکت بسیار عالمانه است. این رویکرد با وضعیت سال گذشته که برخی سهامداران بدون توجه به واقعیت‌های بازار و بر اساس برخی تحلیل‌های یک خطی خرید می‌کردند تفاوت دارد. این روند نشان می‌دهد که مردم بر اساس صورت‌های مالی خرید می‌کنند و از...

ادامه در صفحه ۲

یادداشت روز

علی حیدری

اخیراً طرحی به مجلس شورای اسلامی از سوی تعدادی از نمایندگان ارایه شده است به اسم دستمزد منطقه‌ای که در واقع اعمال دستمزد توافقی برای مشاغل ایجاد شده در روستاها را تجویز می‌نماید و بعضاً از آن به عنوان اصلاح قانون کار یاد می‌شود. این در حالی است که طرح مزبور اصلاح قانون کار نیست و در واقع توضیح و تخصیص ماده ۴۱ قانون کار فعلی می‌باشد. به عبارتی طرح مزبور را می‌توان طرح «دستمزد توافقی» یا طرح «شناورسازی حداقل دستمزد» دانست. به عبارتی دیگر طرح مزبور یک نوع قانون گذاری اضافی و زاید و توضیح و ابهامات است چرا که اساساً موضوع دستمزد منطقه‌ای در متن ماده ۴۱ قانون کار مصوب سال ۱۳۶۹ صراحتاً آمده است فلذا مجلس می‌تواند به جای مطرح کردن یک طرح جدید، مصوب استفاده نماید، ماده ۴۱ قانون کار اشعار می‌دارد: «شورای عالی کار همه ساله موظف است، میزان حداقل مزد کارگران را برای نقاط مختلف کشور با صنایع مختلف با توجه به معیارهای ذیل تعیین نماید:

۱- حداقل مزد کارگران با توجه به درصد تورمی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود

۲- حداقل مزد بدون آنکه مشخصات جسمی و روحی

«دستمزد توافقی» یا «دستمزد منطقه‌ای»!؟

مناطق روستایی از بین برده است بدین معنا که کارفرما می‌تواند با کارگر روستایی قرارداد می‌نماید و میزان مزد توافقی را «یک ریال» یا معادل یک قرص نان در روز یا معادل یک شاخه نبات در قرارداد قید نماید و احتمالاً سازمان تأمین اجتماعی هم بایستی یک قرص نان یا یک شاخه نبات را در سبد مستمری خود تعریف نماید! و حال آنکه اعمال دستمزد توافقی در بازار کار امروز و نرخ بالای بیکاری نتیجه‌ای جز تضعیف موضع کارگر در این شرایط عرضه و تقاضای فرصت‌های شغلی در بی ندارد. فلذا بایستی دقت نمود که این طرح دستمزد منطقه‌ای نیست بلکه دستمزد توافقی است و حذف کامل حداقل دستمزد در مناطق روستایی است. چرا که اگر طراحی محترم طرح به دنبال «دستمزد منطقه‌ای» می‌بوند بایستی حکم به عدم شمول تبصره ۱ ماده ۴۱ نمی‌داند و برای حداقل دستمزد در روستاها شاخص پائینست یا عدد مشخصی را تعیین می‌کردند مثلاً ۵۰ درصد حداقل دستمزد شهری و قس علیهذا فلذا این طرح دستمزد منطقه‌ای نیست بلکه دستمزد توافقی است و حذف کامل حداقل دستمزد مصوب و شناورسازی دستمزد‌ها دستمزد منطقه‌ای از دیرباز دارای موافقان و مخالفانی بوده و می‌باشد ولیکن صرف‌نظر از دیدگاه‌های موافق و مخالف با فواید و مضار آن، متأسفانه هیچگاه به پیش‌نیازها، الزامات و مقدمات پیاده‌سازی آن (با فرض تأیید تصویب قانون در مجلس یا در شورای عالی کار) پرداخته نشده است. دوشو طرح لازم و ضروری برای پیاده‌سازی دستمزد منطقه‌ای عبارت‌اند از: الف- شکل‌گیری نظام چند لایه تأمین اجتماعی (امدادی،

ادامه در صفحه ۸

